

Any Josep Vallverdú

written by David Folch | 12 de juliol de 2023

Aquest diumenge ha tingut lloc al Palau de la Generalitat l'acte institucional central de l'Any Josep Vallverdú, en què han participat el president de la Generalitat, Pere Aragonès, junt amb la consellera de Cultura, Natàlia Garriga. També hi ha assistit la consellera de Territori, Ester Capella, i el conseller de Recerca i Universitats, Joaquim Nadal.

Acte central de l'Any Vallverdú Foto: Arnau Carbonell

El president Aragonès ha lliurat la Medalla Centenària a Josep Vallverdú, que justament avui celebra el seu centè aniversari. El cap de l'executiu ha felicitat l'escriptor, de qual ha dit que **“ha fet de la seva vida un compromís absolut amb la llengua, la cultura i la nació catalana”** fins i tot, **“durant els anys més foscos del nostre país”**. Aragonès ha volgut destacar la importància de Vallverdú en les lletres catalanes i en la defensa de la llengua, una llengua que, ha remarcat **“defensarem, davant de les amenaces presents i futures”**.

“Els que volen súbdits mesells trobaran enfront un país de ciutadans i ciutadanes lliures”, ha dit el president, perquè **“som i serem terra de llibertats”**. Aragonès també ha remarcat que **“l'amor a la llibertat ha estat el motor del nostre poble al llarg de la història”** i **“té en Vallverdú un dels grans exemples”**. De l'autor, el cap de l'Executiu ha volgut destacar la seva **“constància, treball, rigor,**

autoestima, patriotisme cívic, amor a la cultura i a la gent del país”.

La consellera de Cultura ha dit que aquesta celebració **“és un moment molt, molt il·lusionant i especial”** i ha destacat l'optimisme i energia de Vallverdú, que l'han portat a ser **“una figura literària i cultural importantíssima per a tots nosaltres”**. Garriga ha afegit que celebrem aquest centenari al Palau de la Generalitat de Catalunya **“en un moment en què sembla que la cultura i la llengua catalana tornen a estar amenaçades, que els catalans correm el risc de tornar-nos a quedar isolats defensant els nostres drets i les nostres llibertats”** i ha agraït a Vallverdú aquests 100 anys de vida dedicats a la literatura, a la cultura i a la llengua catalana.

A l'acte també hi ha participat, a més del mateix Josep Vallverdú i els seus familiars i amistats, la comissària de la commemoració, Carme Vidalhuguet; la directora de la Institució de les Lletres Catalanes (ILC), Izaskun Arretxe, i l'editora Pema Maymó, entre d'altres. A més, ha comptat amb intervencions musicals de Carme Canela i Xavier Monge.

Auditori del Palau de la Generalitat Foto: Arnau Carbonell
L'objectiu principal de l'Any Josep Vallverdú és aprofitar la commemoració per difondre tota l'obra de l'autor, en tots i cadascun dels seus gèneres perquè es mantingui viva en els catàlegs editorials. L'objectiu de la commemoració, per tant, va més enllà de festejar el centenari d'un dels escriptors més prolífics de la literatura catalana, d'un traductor celebrat,

d'un professor amb mestratge reconegut i d'un articulista llegit.

Des que es va iniciar el passat mes de febrer amb un acte a Lleida, en el marc de la commemoració s'ofereixen conferències, presentacions de novetats bibliogràfiques de l'autor i recitals de poesia que estan fent arribar l'obra de Vallverdú a les llibreries, a les biblioteques, als centres culturals i ateneus, a les escoles, als centres d'ensenyament secundari i a les universitats de tot el país.

Tota la programació, en totes les seves formes i en tots els seus llenguatges, ha de servir perquè Josep Vallverdú sigui tan justament homenatjat com prou degudament conegut i llegit arreu dels territoris de parla catalana.

L'acte de cloenda de la commemoració se celebrarà el 3 de desembre al Teatre Municipal de Balaguer, ciutat de residència actual de l'autor i amb la qual té una relació especial perquè n'és fill adoptiu des de 2016. En aquesta cloenda, organitzada conjuntament per la ILC i la Paeria de Balaguer es podrà gaudir del tast d'un espectacle basat en l'obra de Vallverdú que la Paeria ha encarregat per a l'ocasió.

Un any ple d'activitats per a tots els públics

La figura i l'obra de Vallverdú es difon mitjançant activitats arreu del territori. Així, l'exposició "Vallverdú, horitzó", de petit format, busca explicar la seva vida i obra per acostar la seva figura polièdrica al públic general, en especial les seves cares més poc conegudes. La mostra està formada per sis plafons il·lustrats, que faciliten la itinerància i divulgació de l'exposició i que s'ofereixen a través dels circuits habituals d'itinerància de la Institució de les Lletres Catalanes i el Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya per tal de que arribin arreu dels territoris de parla catalana. D'altra banda, la mostra "Geografies Josep Vallverdú" presenta tota la producció

bibliogràfica de l'escriptor. Aquest fons, amb cadascuna de les primeres edicions i traduccions de les obres és el que està dipositat a la Biblioteca de la Universitat de Lleida. La mostra presenta també imatges i fotografies que ens deixen llegir la vida i l'obra de l'escriptor, però també del professor Vallverdú i del ciutadà compromès. La mostra està organitzada per l'Institut d'Estudis Ilerdencs de la Diputació de Lleida, Universitat de Lleida i Biblioteca Pública de Lleida amb la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes i l'Ajuntament de Lleida. Fins l'11 de setembre és al Palau Robert de Barcelona i posteriorment es podrà visitar a Girona, Tarragona i a les Terres de l'Ebre. Ambdues mostres estan comissariades per Carme Vidalhuguet.

Al llarg de l'any també s'organitzen cicles de conferències, jornades acadèmiques i en l'àmbit educatiu. Concretament, el Departament d'Educació ha creat un web a l'espai XTEC dedicat a Josep Vallverdú on es recullen recursos didàctics sobre l'autor. A més, les conselleries de Cultura i Educació impulsen una proposta d'activitat per tal de presentar la figura i l'obra de Josep Vallverdú als centres educatius de Catalunya, pensada per als alumnes de 5è i 6è de primària. D'altra banda, el 26 i 27 d'octubre tindrà lloc, a l'Institut d'Estudis Catalans i a la Universitat de Lleida, el simposi acadèmic "Josep Vallverdú. Balanç d'una obra", organitzat per la Càtedra Màrius Torres, l'Institut d'Estudis Catalans i la Institució de les Lletres Catalanes. Vallverdú també tindrà una presència destacada dins de la programació de La Setmana del Llibre en Català, així com en els Premis Literaris Lleida 2023.

Des del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya s'ha elaborat un catàleg d'activitats que inclou conferències des de diferents vessants i amb un caire divulgatiu, espectacles de petit format i tallers de dinamització lectora per a infants, joves i adults.

A més, la Secretaria de Política Lingüística publica el

quadern número 84 de la col·lecció Llegir per parlar, llegir per aprendre, que s'adreça a aprenents de català que volen practicar la llengua catalana i que presenta un poema de Josep Vallverdú, "el barb", a partir del qual es proposen cinc activitats que ajudaran els aprenents a conèixer el poeta i la seva mirada. Amb aquesta col·lecció, la Secretaria de Política Lingüística vol fomentar l'aprenentatge i l'ús de la llengua catalana a través de la lectura i la conversa entre els aprenents de català, entre els participants del Voluntariat per la llengua i entre totes aquelles persones que participen de grups de lectura i de conversa organitzats per les diferents entitats i associacions del país.

Finalment, pel que fa a les novetats editorials, Pagès Editors ha presentat diferents volums de poesia que s'apleguen en la col·lecció Biblioteca poètica Josep Vallverdú. Proa, Editorial Fonoll i La Galera també han promogut novetats editorials de l'autor.

L'autor

Josep Vallverdú amb la Medalla Centenària Foto: Arnau Carbonell

Josep Vallverdú (Lleida, 1923). Conegut sobretot com a escriptor llarg de ficcions, és un home de factura polièdrica, de resultes de la qual, n'és, semblantment, la seva obra, que arrenca amb la narrativa juvenil a partir dels primers anys seixanta, intentant de recuperar, des de l'escola, la pedagogia perduda de crear lectors en llengua catalana. I amb dos Premis Folch i Torres, un dels quals per a Rovelló, amb

més de vint-i-vuit edicions en català i traduccions a l'usquera, al francès, a l'italià, al rus i al castellà, i un Premi Joaquim Ruyra per Trampa sota les aigües, esdevé, ja llavors, un dels escriptors vius més llegits.

Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, Creu de Sant Jordi, candidat al Premi H. C. Andersen, finalista del Premi Josep Pla i Medalla d'Or i Dr. Honoris Causa per la Universitat de Lleida, ciutat on el Premi d'Assaig que convoquen conjuntament Paeria i Diputació duu el seu nom, i Medalla d'Or del Govern de la Generalitat, avui, des del seu recer balaguerí, es dedica, sobretot, a la poesia, publicada per Pagès editors amb títols com Argila, Ronda de boires, A ull nu, Pa de forment o Atresorat silenci.

Filòleg de formació, llicenciat en Filologia clàssica, ha traduït també una setantena de llibres, bàsicament de l'anglès, i molts per a "La cua de palla". D'ell hem llegit, en català, entre altres, Chesterton, Jack London, Elliot, Oscar Wilde, Stevenson, Steinbeck, Dashiel Hammett, London, Poe o Luther King.